

RAE GÜMNAASIUMI ÕPILASUURIMUSE JA PRAKTILISE TÖÖ KOOSTAMISE NING VORMISTAMISE JUHEND

Kehtestatud Rae Gümnaasiumi direktori 25.09.2026 käskkirjaga nr 1-2/26/21.

Sisukord

Sisukord	2
Saateks	3
Õpilasuuringute ja praktilise töö eesmärgid	3
Õpilasuuringute ja praktilise töö olemus	3
Õpilasuuringute ja praktilise tööga seotud rollid	4
Õpilasuuringute ja praktilise töö ajakava	6
Õpilasuuringute ja praktilise töö teema valimine	7
Õpilasuuringute ülesehitus	7
Praktilise töö kirjaliku kokkuvõtte ülesehitus	10
Õpilasuuringute ja praktilise töö vormistusnõuded	12
Õpilasuuringute ja praktilise töö hindamine	13
Tehisintellekti kasutamine ja akadeemiline petturlus	13
Akadeemiline ausus	14
Õpilasuuringute ja praktilise töö kaitsmise kord	15
Õpilasuuringute ja praktilise töö hindamine	15
Tööde säilitamine	17
Kasutatud allikate loetelu	18
Lisa 1. Juhendaja hindamistabel	19
Lisa 2. Kaitsmise hindamistabel	20
Lisa 3. Retsensendi hindamistabel	21
Lisa 4. Tiitellehe näidis	23

Saateks

Õpilasuuringuse või praktilise töö sooritamine on üheks gümnaasiumi lõpetamise tingimuseks ([Gümnaasiumi riiklik õppekava § 18 lg 4](#)). Õpilasuuringus või praktiline töö kaitstakse hiljemalt G3 aasta õppeperioodi lõpuks. Tööd saab esitada ja kaitsta õppeaastas kahel korral, sügisel ja kevadel.

Käesolev juhend toetab õppijat õpilasuuringuse või praktilise töö koostamisel ja vormistamisel ning annab juhised õppija juhendajale, töö retsensendile ning hindamiskomisjonile.

Juhendis kasutatakse lühendit UPT = uurimis- ja praktiline töö.

Õpilasuuringuse ja praktilise töö eesmärgid

Õpilasuuringuse ja praktilise töö ettevalmistamisel ja hindamisel on eesmärkideks õppija loova eneseväljenduse, koostöö ja iseseisvalt töötamise oskuse arendamine ning järgmiste oskuste omandamine:

- 1) uuritava probleemi või loodava praktilise töö kohta taustinformatsiooni ja andmete kogumise ja analüüsimise oskus;
- 2) teoreetiliste teadmiste praktilise rakendamise oskus;
- 3) töö eesmärgi ja probleemile vastavate uurimisküsimuste sõnastamise ning sobiva meetodi ja analüüsivahendite valimise ja rakendamise oskus;
- 4) tegevuse ajalise kavandamise ja kavandatu järgimise oskus;
- 5) teadusteksti koostamise oskus;
- 6) oma tegevuse ja töö analüüsimise oskus;
- 7) töö korrektse vormistamise oskus;
- 8) kokkuvõtte ja resümee koostamise oskus;
- 9) töö kaitsmise oskus (Vabariigi Valitsus, 2011).

Õpilasuuringuse ja praktilise töö olemus

Õpilasuuringus on õppija või õppijate poolt Rae Gümnaasiumi õppekava raames ette valmistatud kirjalik töö.

Õpilasuuringuse olemus ja komponendid:

- põhjendab probleemi või teema valikut;
- annab ülevaate uurimuse teoreetilisest taustast;
- püstitab uurimisküsimuse(d) ja/või hüpoteesi(d);
- põhjendab uurimismeetodite valikut;
- kirjeldab andmete ja tõendusmaterjali kogumist;
- esitab tulemused ja nende analüüsi;
- esitab järeldused;
- sisaldab eneseanalüüsi;

- sisaldab kokkuvõtet;
- sisaldab kasutatud allikate loetelu;
- sisaldab resümeed eesti ja võõrkeeles;
- sisaldab juhendajaga koostatud vabas vormis esitatud ajakava (lisana).

Õpilasuuring on algupärane, objektiivne ja süsteemne ning selle tulemused on ühtaegu tõendatavad, mõtestatud ja selgitatud. Õpilasuuring kajastab õpilase uurimistulemusi ja seisukohti ning ei piirdu üksnes refereerimisega.

Praktiline töö on õppija või õppijate poolt õppekava raames loodud teos, õpilasfirma, tehnoloogiline lahendus, õppematerjal või projekt ja selle kirjalik kokkuvõte.

Praktilise töö kirjaliku kokkuvõtte komponendid:

- selgitab praktilise töö tausta, lähtealuseid ja eesmärki;
- põhjendab töö aktuaalsust ning seost õppekava ja õpitulemustega;
- kirjeldab töö kavandamist ja lahenduse kujunemist;
- kirjeldab tööprotsessi, sh metoodika valikut;
- esitab praktilise töö tulemuse (valminud väljundi);
- analüüsib tööprotsessi ja lõpptulemust ning hindab nende vastavust eesmärgile;
- sisaldab eneseanalüüsi;
- sisaldab kokkuvõtet;
- sisaldab kasutatud allikate loetelu;
- sisaldab resümeed eesti ja võõrkeeles;
- sisaldab juhendajaga koostatud ajakava (lisana).

Õpilasuuring ja praktiline töö koostatakse eesti keeles.

Õpilasuuringu ja praktilise tööga seotud rollid

Õppija. Valib esmase teema või probleemipüstituse ning juhendaja. Esitab Stuudiumis avalduse töö teema ja juhendaja kohta. Vastutab töö etappide õigeaegse täitmise eest vastavalt UPT koordinaatori sätestatud tähtaegadele ning juhendajaga kokku lepitud ajakavale. Ajakava lisatakse töö lisasse. Esitab töö Moodle'isse plagiaadikontrolliks ja hindamiseks. Töö esitamisel Moodle'is täidab kontroll-lehe, millega kinnitab, et töö vastab juhendis toodud nõuetele ning on valmis hindamiseks. Tutvustab tööd kaitsmisel ning arutleb töö üle.

Juhendaja. Üks juhendaja saab samaaegselt juhendada kuni nelja tööd. Juhendaja toetab õppijat teema ja uurimisküsimuse/hüpoteesi täpsustamisel, suunab allikate ja materjalide valikul ning jälgib kokkulepitud ajakavast kinnipidamist. Kontrollib Moodle'is kontroll-lehe alusel, et töös on kõik nõutud osad olemas ning annab loa töö kaitsmisele esitamiseks. Aitab õppijat kaitsmiseks valmistumisel ning hindab tööd ja tööprotsessi vastavalt hindamisjuhendile (Lisa 1). Mitme õppija koostöös valmiva õpilasuuringu või praktilise töö korral on õppijatel

ühine juhendaja. Juhendaja osaleb hindamiskomisjoni liikmena töö kaitsmise hindamisel vastavalt hindamisjuhendile (Lisa 2).

Väline juhendaja / konsultant. Töö spetsiifilisuse või erialase asukoha / vahendite ligipääsetavuse tõttu võib õppija soovil ja eestvedamisel juhendamist toetada ka isik, kes ei ole Rae Gümnaasiumis tegutsev töötaja. Väline juhendaja ei asenda juhendaja rolli, vaid toetab seda. Vastutav juhendaja on kooli töötaja (Vabariigi Valitsus, 2011). Väline juhendaja võib külalisena osaleda töö kaitsmisel.

Retsensent. Rae Gümnaasiumi koolitöötaja, kes määratakse UPT koordinaatori poolt hiljemalt üks kuu enne kaitsmise tähtaega. Retsensent esitab enne kaitsmist töö koostajale kirjaliku retsensiooni, kasutades juhendatud tehisintellekti, millele on koostatud hindamisjuhendist lähtuv etteantud juhised. Lisaks tehisaru koostatud tagasisidele tutvub retsensent tööga iseseisvalt ning lisab retsensiooni töö seisukohalt olulised tähelepanekud ja soovitused. Retsensioon edastatakse õppijale hiljemalt üks nädal enne kaitsmist, et toetada töö täiendamist ja kaitsmiseks valmistumist. Retsensent osaleb hindamiskomisjoni liikmena töö kaitsmise hindamisel vastavalt hindamisjuhendile (Lisa 3).

Hindamiskomisjon. Koosneb juhendajast ja retsensendist. Hindamiskomisjon hindab tööd ning kaitsmist vastavalt hindamisjuhenditele. Hindamiskomisjoni koostööst kujuneb töö kokkuvõttev tulemus. Silmapaistva töö korral võib hindamiskomisjon premeerida tööd kiitusega, mis märgitakse ära protokollis ja päevikus hinde kommentaarina. Juhendaja soovitusel ja koordinaatori heakskiidul võib töö esitada Õpilaste Teadusfestivalile või Noore Leiutaja Konkursile.

UPT koordinaator. Toetab ja koordineerib juhendajate, retsensentide ja hindamiskomisjonide tegevust. Korraldab kaitsmiste läbiviimist ning vastutab kaitsmiste dokumenteerimise ja tulemuste protokollimise eest. On õpilasuuringute ja praktilise töö koostamise ja vormistamise juhendi ning hindamisjuhendite põhiliseks koostajaks. Informeerib õppijaid õpilasuuringute ja praktilise tööga seotud võimalustest, ootustest ning kohustustest.

Õppejuht. Juhib õpilasuuringute ja praktilise töö korraldust. Toetab ning suunab UPT koordinaatori tegevust.

Koolijuht. Kinnitab käskkirjaga juhendi, ajakava (sh korduskaitsmise), hindamiskomisjonid ja nende koosseisud.

Õpilasuuringuse ja praktilise töö ajakava

Joonis 1. Õpilasuuringuse ja praktilise töö protsess.

Õpilasuuringus või praktiline töö kaitsakse hiljemalt G3 aasta õppeperioodi lõpuks (Rae Gümnaasium, 2026). Üldjuhul esitatakse uurimis- ja praktiline töö kaitsmisele G2 või G3 aastal ning kaitsmised toimuvad aastas kahel korral (Joonis 1).

Õpilasuuringuse või praktilise töö koostamiseks, vormistamiseks ja kaitsmiseks on ette nähtud vähemalt 21 õppenädalat (Tabel 1).

Töö erinevate etappide läbimine vastavalt UPT koordinaatori sätestatud tähtaegadele ning juhendajaga kokku lepitud ajakavale on õppija isiklik vastutus, kuid seda toetab ja kontrollib juhendaja (Tabel 2).

Ajakava teema valikust kuni töö kaitsmiseni

Tabel 1. Õpilasuuringuse ja praktilise töö ajakava. Kokku 21 õppenädalat.

Variant A	september – märts
Variant B	aprill – november

Tabel 2. Õpilasuuringuse ja praktilise töö tegevuste etapid.

Töö etapp	Ajakava	Tegevus
I etapp – teema valik ja UPT kavandamine	september või aprill	Teema ja juhendaja valik, töö eesmärgi täpsustamine, ajakava koostamine koostöös juhendajaga, avalduse esitamine Stuudiumis ja juhendaja kinnitus avaldusele.
II etapp – UPT koostamine	oktoober-veebruar või aprill-oktoober	Taustamaterjalide ja allikate kogumine, teoreetilise tausta koostamine, uurimistöö metoodika või praktilise töö tegevusplaani kavandamine, andmete kogumine või praktilise töö teostamine, tulemuste analüüs ning kirjaliku osa koostamine.

III etapp – eelkaitsmine	<i>oktoober või jaanuar</i>	UPT tutvustamine eelkaitsmisel ning tagasiside saamine töö edasiarendamiseks
IV etapp – UPT täiendamine ja esitamine	<i>november või veebruar</i>	UPT täiendamine, vormistamine, kontroll-lehe täitmine ning töö esitamine Moodle'isse.
V etapp – UPT kaitsmisele lubamine	<i>november või veebruar</i>	Juhendaja kinnitus UPT kaitsmisele lubamiseks, plagiaadikontroll.
VI etapp – retsenseerimine ja kaitsmiseks valmistumine	<i>november või märts</i>	UPT retsenseerimine, retsensiooniga tutvumine ning kaitsmiseks valmistumine.
VII etapp – UPT kaitsmine ja tulemuste avalikustamine	<i>november või märts</i>	UPT kaitsmine Uudishimu Festivalil, tulemuste protokollimine ning avalikustamine.
VIII etapp – korduskaitsmine (vajadusel)	<i>detsember või aprill</i>	Tööde korduskaitsmine. Korduskaitsmisel osaleb õppija ja UPT koordinaatori poolt loodud 2-liikmeline hindamiskomisjon.

Õpilasuuringu ja praktilise töö teema valimine

Töö esimeses etapis valib töö autor koostöös juhendajaga töö esmase teema ning määrab töö olemuse (õpilasuuring või praktiline töö), mis märgitakse ka Stuudiumi avalduses.

Teema valimisel lähtub õppija oma isiklikest eelistustest ning huvidest, kuid sobiva teema valikul on oluline silmas pidada ka usaldusväärse teoreetilise teabe olemasolu ja kättesaadavust ning võimalusi ja piiranguid andmete kogumiseks ja analüüsimiseks.

Praktilise töö raames kooliga seotud praktilise väljundi korral (nt. ürituse korraldamine koolihoones) on kohustuslik vastavad asjaolud läbi rääkida valdkonda esindava koolipersonaliga. Kinnituse selle toimingu kohta annab töö autor avalduses.

Teemapüstituse ning meetodi valikul peab töö järgima uurimiseetikat. Kui töö käigus kogutakse teavet teistelt inimestelt, tuleb seda teha anonüümselt ning uuritavate vabatahtlikkuse ja informeeritud nõusoleku alusel. Meditsiinilist (s.h. vaimset tervist puudutavat) teavet töö raames koguda ei ole lubatud.

Õpilasuuringu ülesehitus

Tiitelleht sisaldab töö liiki (õpilasuuring).

Sissejuhatus annab ülevaate uurimistöö taustast ja kontekstist, püstitab töö eesmärgi ning sellest lähtuva(d) uurimisküsimuse(d) ja/või hüpoteesi(d). Sissejuhatus põhjendab teema ajakohasust, olulisust, uurimisprobleemi

ning selgitab õppija huvi teema vastu. Sissejuhatus sisaldab kasutatud andmete, uurimismetoodika ja töö lühikirjeldust.

Abistavad küsimused sissejuhatuse koostamiseks. Kuidas töö autor jõudis valitud teemani? Miks on valitud teema aktuaalne? Millist probleemi soovib töö autor tööga lahendada? Millisele taustauurimisele töö tugineb? Mis on töö eesmärk? Millistele uurimisküsimustele otsitakse vastuseid? Millist hüpoteesi soovitakse kinnitada või ümber lükata?

Teoreetiline taust annab ülevaate õppija kogutud ja kasutatud andmetest ning materjalidest. Teoreetiline taust põhjendab ja toetab õppija poolt püstitatud uurimisküsimust. Taustainformatsioon sisaldab kasutatud ja kogutud allikate põhjendust, võrdlust ning analüüsi. Kasutatud andmed on ajakohased, usaldusväärsed ning teemale vastavad ning on välja toodud kasutatud allikate loetelus, kasutades seejuures ühtset ning korrektset viitamisstiili. Kaheldava usaldusväärsusega allikate kasutamise korral on nende valik põhjendatud.

Soovitused teoreetilise osa kirjutamiseks. Esmalt otsida valitud teema ja uurimisprobleemi kohta taustinformatsiooni ning selgitada välja, kas probleemi on varem uuritud. Järgmiste allikateni suunavad ka teadusartiklites kasutatud allikate loetelud. Uurida, kas valitud probleemi on eelnevalt uuritud ja tutvustada varasema uuringu tulemusi töö teoreetilises osas.

Metoodika on teaduslikult põhjendatud ning annab selge ülevaate, kuidas õppija oma uurimisküsimusele läheneb, tuginedes teoreetilisele taustale. Sõltuvalt töö iseloomust kasutatakse kvantitatiivset või kvalitatiivset uurimisstiili. Valitud metoodikast lähtuvalt määratakse ka andmete kogumise, töötlemise ja analüüsi viisid: näiteks vaatlus, intervjuu, katse või statistiline analüüs. Metoodika peab olema kirjeldatud piisava põhjalikkusega, et vajadusel saaks selle alusel võrdlevaid uuringuid läbi viia ja/või saadud andmeid omakorda võrdlusbaasina kasutada.

Metoodika peatükis käsitletakse ka uurimiseetikat:

- kirjeldatakse, kuidas ja kus kogutud andmeid hoiustatakse ning kuidas tagatakse nende konfidentsiaalsus;
- selgitatakse, millisel viisil tutvustatakse uuringus osalevatele isikutele andmete kogumise, töötlemise, analüüsimise ning hoiustamise põhimõtteid ning kus on võimalik tulemustega tutvuda;
- Uurimistöö eetikast Eesti Teadusagentuuri veebilehel

Soovitused metoodika osa kirjutamiseks. Kas tegemist on kvantitatiivse või kvalitatiivse andmekogumise meetodiga? Kuidas valiti töö valim? Miks valiti just see valim (nt mugavusvalim)? Kes kuulusid valimisse? Kuidas nägi välja protseduur? Kas ja millist mõõtmisvahendit kasutati? Abistav materjal ["Kuidas koquda andmeid?"](#)

Analüüs / tulemused / arutelu rakendab õppija valitud metoodikat uurimisküsimuse lahendamisel ning esitleb, võrdleb ning töötleb tulemusi. Analüüsi osana annab õpilane hinnangu tulemuste õigsuse kohta ning kirjeldab metoodika rakendamise käigus esinenud probleeme ja lahendusi.

Analüüsi/tulemuste/arutelu peatükk lõppeb eneseanalüüsiga, kus õppija toob välja õnnestumised, ajaplaneerimise, koostöö juhendajaga ja kaasõppijatega (kui tehakse tööd mitmekesi), tagasilöögid ja uued teadmised. Mitmekesi tehtud töö puhul tuuakse töös välja iga õppija kohta eraldi eneseanalüüs.

Soovitused analüüsi/tulemuste/arutelu peatüki kirjutamiseks. Anda objektiivne hinnang, kas töö eesmärk sai täidetud. Vastata ükshaaval püstitatud uurimisküsimustele / hüpoteesile. Tuua välja töö kitsaskohad, nt vähene vastajate arv, keskkond ehk piirangud. Analüüsis luuakse seos teooriaga, millele tuleb samuti viidata.

Alljärgnevad näited on lühikesed katkendid kahest erinevast analüüsist ega kajasta analüüse tervikuna.

Näide 1: Intervjuudest õppijatega selgus, et nad vajavad hindele lisaks kirjalikku tagasisidet, sest see aitab neil mõista, milliseid vigu nad on teinud. Ka Kask (2024) leidis oma õppijatega tehtud uuringus, et tagasiside on äärmiselt oluline, kuna see aitab õppijatel aru saada, kus nad on eksinud ja mida tuleb veel õppida, et õpitulemused saaksid omandatud.

Näide 2: Põhilised vead, mida gümnaasiumis uurimistööde koostamisel tehakse on järelduste ja analüüsi puudulikkus (Habakukk, 2012). Ka töö autor leiab, et just need on põhjused, miks valitakse pigem praktiline töö gümnaasiumi lõpus.

Kokkuvõte kajastab analüüsi tulemusi ja nende vastavust sissejuhatuses püstitatud eesmärkidele/uurimisküsimus(te)le/hüpoteesi(de)le. Esitab saadud tulemuse põhjal järeldusi ning uurimise tulemusel kerkivaid edasisi küsimusi või potentsiaalseid alternatiivseid lähenemisi. Kokkuvõtte soovituslik pikkus 1-2 lõiku (mitte rohkem, kui 1 lk).

Vihje kokkuvõtte kirjutamiseks. Kui „võõras“ lugeja loeb läbi töö sissejuhatuse ja kokkuvõtte, peaks tal olema pilt selge, millest töö räägib.

Resümee on töö kokkuvõte, mis esitatakse kahes keeles: eesti keeles ning õppija poolt Rae Gümnaasiumis õpitavas võõrkeeles. Resümee sisaldab töö tõlgitud pealkirja ja terviklikku ülevaadet. Resümee ei ole pikem kui 2 lk.

Soovitus resümee kirjutamiseks. Resümee on töö lühikokkuvõte ja peaks andma kiire ülevaate tööst.

- Alusta resümee pealkirjaga.
- Selgita lühidalt, miks teema on oluline (töö aktuaalsus).
- Too välja töö eesmärk või uurimisküsimus(ed).
- Kirjelda lühidalt, mida sa tegid eesmärgi saavutamiseks (nt meetodid või tegevused).
- Esita kõige olulisemad tulemused.
- Lõpuks sõnasta tulemuste põhjal peamised järeldused.

Lisas võivad olla välja toodud muud õppija(t)e koostatud või kasutatud andmed, sealhulgas illustratiivne ja protsessi dokumenteeriv visuaalne materjal. Lisas leitavatele andmetele viidatakse teksti põhiosas. Pilte võib lisada ka töö

põhiteksti kui need ei ületa 25% lehekülje mahust. Lisana on **kohustuslik** esitada töö I etapis juhendajaga kokku lepitud ajakava.

Õpilasuuringuse minimaalne sõnade arv ei ole määratud. Töö kaitsmisele ja hindamisele esitamise eelduseks on, et töö on terviklik – s.t. kõik uurimistöö kirjaliku töö osad on olemas ja selgelt leitavad ning proportsionaalses tasakaalus sõltuvalt töö iseloomust.

Töö sisuline maht on minimaalselt 12 lehekülge. Soovituslik maht on 12–15 lehekülge (*v.a. tiitelleht, sisukord, graafikud, pikemad tsitaadid, visuaalne abi, lisad*). Mitme autori korral on soovituslik töö maht 20–25 lk õppija kohta.

Praktilise töö kirjaliku kokkuvõtte ülesehitus

Praktilise töö kirjalik kokkuvõte sisaldab teema- või eesmärgipüstitust, tutvustab ja põhjendab praktilise töö väljundi olemust ja vormi, kajastab andmete, tõendusmaterjali ja taustainformatsiooni kogumist, kirjeldab ja dokumenteerib praktilise töö käiku, analüüsib ja hindab töö tulemusena valminud praktilist väljundit ning sisaldab kasutatud allikate loetelu.

Praktilisel töö peab olema uurimuslik väärtus – see tähendab, et töö käigus otsitakse vastust küsimusele või lahendust probleemile. Töö tugineb teoreetilisele taustale ja töö käigus teaduspõhiselt kogutud andmetele ning toob välja, millist uut teadmist või kogemust annab praktiline töö nii autorile kui ka lugejale.

Kui praktiline töö valmib koostöös, koostatakse ka kirjalik kokkuvõtte koostöös. See peab kajastama iga õppija panust tööprotsessi. Praktilise töö kaitsmine toimub sel juhul ühiselt.

Tiitelleht sisaldab töö liiki (praktiline töö).

Sissejuhatuses esitatakse praktilise töö teema või eesmärk ning selgitatakse töö olemust, vormi ja oodatavat väljundit. Eesmärk peab olema selgelt sõnastatud, konkreetne ja jõukohane, arvestades olemasolevat aega ja ressursse.

Lisaks põhjendatakse teema või eesmärgi aktuaalsust ja olulisust ning seost õppija huvide, varasemate teadmiste ja oskustega.

Sissejuhatuses tuuakse välja ka töö seos õppekavaga – milliseid teadmisi ja oskusi töö käigus arendatakse ning milliste õpitulemuste saavutamist töö toetab.

Soovitus eesmärgi püstitamiseks. Eesmärgi püstitamisel mõtle, milles seisneb sinu praktilise töö väärtus ja kuidas saad objektiivselt hinnata, kas eesmärk on töö tulemusena saavutatud. Eesmärgi sõnastamisel vasta küsimustele: Kellele? Mida teed? Miks? Kuidas eesmärgi saavutamist mõõdad?

Teoreetiline taust annab ülevaate töö aluseks olevatest allikatest, teadmistest ja materjalidest. See toetab ja põhjendab töö eesmärki ning praktilise väljundi valikut. Taustainformatsioon sisaldab kasutatud allikate kirjeldust, võrdlust ja analüüsi.

Teoreetilise tausta alapeatükid on pealkirjastatud teemakohaselt.

Tööprotsess kirjeldab praktilise töö käiku ja läbiviidud tegevusi. See annab tervikliku ülevaate töö etappidest, ajakavast ning kasutatud meetoditest ja vahenditest. Tööprotsessi osas dokumenteeritakse töö käigus tehtud tegevused ning tutvustatakse valminud praktilist lahendust.

Sõltuvalt töö iseloomust on tööprotsess jaotatud alapeatükkideks.

Analüüsis annab õppija hinnangu tööprotsessile ja lõpptulemusele ning hindab selle vastavust püstitatud eesmärgile. Analüüs tugineb teoreetilisele taustale ja töö käigus kogutud andmetele.

Oluline on, et hinnang oleks põhjendatud ja objektiivne. Eesmärgi täielik saavutamine ei ole kohustuslik ning seda ei hinnata eraldi.

Analüüsi/tulemuste/arutelu peatükk lõppeb eneseanalüüsiga, kus õppija toob välja õnnestumised, ajaplaneerimise, koostöö juhendajaga ja kaasõppijatega (kui tehakse tööd mitmekesi), tagasilöögid ja uued teadmised. Mitmekesi tehtud töö puhul igal õppijal eraldi eneseanalüüs.

Kokkuvõtte esitab peamised tulemused ja järeldused ning seob need töö alguses püstitatud eesmärgiga. Lisaks võib välja tuua edasised uurimisküsimused või võimalikud alternatiivsed lahendused.

Resümee on töö kokkuvõtte, mis esitatakse kahes keeles: eesti keeles ning õppija poolt Rae Gümnaasiumis õpitavas võõrkeeles. Resümee sisaldab töö tõlgitud pealkirja ja terviklikku ülevaadet. Resümee ei ole pikem kui 2 lk.

Soovitus resümee kirjutamiseks. Resümee on töö lühikokkuvõtte ja peaks andma kiire ülevaate tööst.

- *Alusta resümee pealkirjaga.*
- *Selgita lühidalt, miks teema on oluline (töö aktuaalsus).*
- *Too välja töö eesmärk või uurimisküsimus(ed).*
- *Kirjelda lühidalt, mida sa tegid eesmärgi saavutamiseks (nt meetodid või tegevused).*
- *Esita kõige olulisemad tulemused.*
- *Lõpuks sõnasta tulemuste põhjal peamised järeldused.*

Lisas võivad olla välja toodud muud õppija(t)e koostatud või kasutatud andmed, sealhulgas illustratiivne ja protsessi dokumenteeriv visuaalne materjal. Lisas leitavatele andmetele võib viidata teksti põhiosas. Pilte võib lisada ka töö põhiteksti kui need ei ületa 25% lehekülje mahust.

Praktilise töö kirjaliku kokkuvõtte minimaalne lehekülgede arv ei ole määratud. Praktilise töö esitamise eelduseks on, et töö on terviklik – s.t. kõik praktilise töö kirjaliku töö osad (teemapüstitus, taustainformatsioon, tööprotsess, analüüs) on adekvaatses mahus töös välja toodud ning selgelt leitavad. Soovituslik sisulise töö maht (v.a. tiitelleht, sisukord, graafikud, pikemad tsitaadid, visuaalne abi, lisad) on 12–15 lk. Mitme autori korral on soovituslik töö maht 20–25 lk.

Õpilasuuringute ja praktilise töö vormistusnõuded

Õpilasuuringute ja praktilise töö kirjaliku kokkuvõtte vormistust arvestatakse töö hindamisel. Nõutav on, et kõik töö osad on selgelt ning korrektselt järjestatud, pealkirjastatud ja tähistatud.

Enne töö esitamist tuleb veenduda, et töö on lisaks sisu osadele tiitelleht (*näidis* Lisa 4), sisukord ja kasutatud allikate loetelu.

Tiitelleht sisaldab kooli nime, töö koostanud õppija või õppijate nimesid, õpigruppi, töö pealkirja, töö liiki (õpilasuuring või praktiline töö), juhendaja(te) nime ja töö esitamise kohta (Jüri) ning aastat.

Sisukorras on välja toodud kõik töö osad vastavate leheküljenumbritega, ka alapealkirjad. Tiitellehel leheküljenumbrit ei näidata.

Kasutatud allikate loetelu sisaldab kõiki töö koostamisel kasutatud materjale tähestikulises järjekorras. Allikad esitatakse ühtse viitamistiili järgi ning kõikidele kasutatud allikatele viidatakse tekstis.

Õpilasuuringute ja praktilise töö üldine vormistusstiil on akadeemiline ja **läbivalt ühtne**. Soovitav on lähtuda allpool toodud vormistusnõuetest:

- Tähemärgi suurus ja font: *Arial 11* või *Times New Roman 12*.
- Töö reavahe (*line spacing*) on 1,5 ning sisukorras ja kirjanduse loetelus 1,0.
- Korrastatud veerg (*justified*), lõikude vahel tühi rida. Taandrida ei kasutata.
- Tekstis esiletõstmist vajavaid sõnu või lauseid võib vormindada paksus (*Bold*) või kaldkirjas (*Italic*).
- Kõik töö leheküljed, alates tiitellehest nummerdatakse. Tiitellehel leheküljenumbrit ei näidata.
- Kõikide peatükkide, sissejuhatuse, kokkuvõtte, kasutatud allikate loetelu pealkirjad on vormindatud ühtses stiilis ning algavad uuel lehelt. Alapealkirjad järgnevad peatükile.
- Pealkirjad on joondatud vasakule ja nummerdatud (välja arvatud sisukord, sissejuhatus, kokkuvõte ja kasutatud allikate loetelu).
- Tabelid, joonised, fotod jms on nummerdatud eraldi ja selgitavalt pealkirjastatud. Tabeli number ja pealkiri kirjutatakse tabeli kohale. Joonise, foto jms number ja pealkiri kirjutatakse alla kaldkirjas. Tekstis on nendele viidatud.
- Kõigile kasutatud materjalidele on nõuetekohaselt tekstisiselt viidatud. Viitamisel tuleb juhinduda eestikeelsest APA 7 viitamistiili nõuetest.

- Kui õppija viib uurimuse või praktilise töö käigus läbi intervjuu, siis intervjuu tekst (ka õppija poolt transkribeeritult) on algallikas, millele tuleb viidata.
- Kasutatud allikad on kasutatud allikate loetelus tähestikulisel järjekorras ning vormistatud juhenduses [APA 7 viitamisstiili](#) kasutatud kirjanduse loetelu nõuetest.

Õpilasfirma praktilise tööna

Õpilasfirma on praktilise töö erivorm, millele rakenduvad kõik praktilise töö koostamise, vormistamise, hindamise ja kaitsmise nõuded, välja arvatud käesolevas peatükis kirjeldatud erisused.

Õpilasfirma tegevus toimub meeskonnana, kuid iga õpilasfirma liige koostab individuaalse kirjaliku töö. Individuaalne töö tugineb õpilasfirma ühisele tegevusele, kuid keskendub õppija rollile, vastutusvaldkonnale, tehtud tegevustele ja õpikogemusele. Õpilasfirma liikmed võivad töö kaitsta ühiselt.

Sissejuhatus tutvustab õpilasfirmat, selle tegevusvaldkonda, toodet või teenust ning õppija rolli ettevõttes. Sissejuhatus põhjendab töö olulisust ning sõnastab töö eesmärgi.

Teoreetiline taust annab ülevaate õpilasfirma tegevusega seotud teadmistest, mõistetest ja allikatest. Sõltuvalt õpilasfirma tegevusest võib käsitleda näiteks ettevõtlust, turundust, tootearendust, juhtimist või finantsplaneerimist. Teoreetiline taust toetab töö analüüsi ning aitab põhjendada õpilasfirma tegevuse käigus tehtud otsuseid.

Tööprotsess kirjeldab õpilasfirma tegevust ning õppija rolli selles. Tuuakse välja ettevõtte eesmärgid, peamised tegevused, tööprotsessi etapid ning õppija vastutusvaldkond. Kirjeldatakse õpilasfirma tegevuse käigus tehtud otsuseid, koostööd meeskonnaliikmete ja partneritega ning olulisi saavutusi ja väljakutseid.

Analüüs hindab õpilasfirma tegevuse tulemusi ning nende vastavust seatud eesmärkidele. Analüüs tugineb teoreetilisele taustale ja õpilasfirma tegevuse käigus kogutud andmetele. Eneseanalüüs käsitleb õppija panust ettevõtte tegevusse, õnnestumisi, väljakutseid, õpikogemust ning arengut ettevõtluspädevuste kujunemisel.

Kokkuvõte esitab peamised tulemused ja järeldused ning seob need töö alguses püstitatud eesmärgiga. Lisaks võib välja tuua õpilasfirma tegevusest saadud peamised õppetunnid ning võimalikud edasised arengusuunad.

Tehisintellekti kasutamine ja akadeemiline petturlus

Õpilasuuringute või praktilise töö koostamisel on lubatud kasutada tehisintellekti (TI) tööriistu töö erinevates etappides. TI kasutamine peab olema aus, läbipaistev ning kooskõlas kooli kokkulepete ja väärtustega.

TI abil loodud sisu tuleb korrektselt märgistada või sellele viidata (kui selle kasutamine on lubatud). TI tööriistu ei tohi kasutada nendes töö etappides, kus on oluline õppija isiklik panus. See on vajalik selleks, et oleks võimalik hinnata õppija teadmiste ja oskuste arengut töö koostamise käigus.

Teeseldud meetodite kasutamine, valeandmete esitamine ning ebaeetiliselt kogutud andmete kasutamine on akadeemiline petturlus. Õppija vastutab oma töö autentsuse, esitatud info, (uurimis)materjalide, tulemuste ja korrektse viitamise eest.

Kui tekib kahtlus, et töö ei ole õppija enda koostatud või on kasutatud TI-d lubamatul viisil, peab õppija suutma veenvalt tõendada, et töö on tema originaalne panus ning et TI-d kasutati ainult abivahendina lubatud piirides.

TI kasutamise reeglid

TI kasutamine on lubatud näiteks:

- ideede genereerimiseks ja inspiratsiooni leidmiseks;
- töö struktuuri loomisel või selle kavandamisel;
- mahukate tekstide ja materjalide mõistmisel;
- teksti toimetamisel ja keelelisel parandamisel;
- viitamise juures abivahendina;
- muudes sarnastes olukordades, kus TI on abivahend, mitte töö tegija

TI kasutamine on keelatud:

- esitada TI loodud teksti või selle osi õppija enda tööna või mõtetena;
- kasutada TI-d töö osades, kus on oluline õppija isiklik panus ja mille alusel hinnatakse õppija teadmisi ja oskusi;
- kasutada TI-d sisuliste arutluskäikude või analüüsi loomiseks;
- lasta TI-l koostada kokkuvõtteid (nt artiklitest või tekstidest) ja neid oma töösse üle võtta;
- lasta TI-l kirjutada töö sissejuhatust või kokkuvõtet;
- jagada TI-tööriistadega tundlikku või isikut tuvastavat teavet.

TI-le viitamine töös (näited):

- *Pilt loodud ChatGPT (DALL·E) abil, 16.04.2026.*
- *OpenAI. (2026, 16. aprill). Active classroom scene illustration. DALL·E. <https://openai.com/>*

Akadeemiline ausus

Õpilasuuringuse ja praktilise töö kirjalik tekst (v.a. tsitaadid) valmib terves mahus tööd teostava õppija või õppijate poolt. Kõiki töid kontrollitakse pärast kaitsmisele esitamist plagiaadituvastusprogrammiga. Kui juhendajal või hindamiskomisjonil on põhjendatud kahtlus plagiaadi, kõrvalise autori, tekstiloova tarkvara või muu seesuguse vahendi rakendamise kohta teksti või muu tööga seotud materjali loomisel, mille eeldatavaks autoriks on õppija, on tal kohustus teatada sellest õppejuhti esimesel võimalusel ning enne töö hindamist. Plagiaadi esinemisel tööd positiivsele tulemusele ei hinnata (Vabariigi Valitsus, 2011; Rae Gümnaasium, 2026). Edasise tegevuse otsustavad

õppejuht ja UPT-koordinaator, lähtudes plagiaadi ulatusest. Töö võidakse suunata korduskaitsmisele või tuleb õppijal koostada uus töö.

Õpilasuuringute ja praktilise töö kaitsmise kord

Õpilasuuringute ja praktiliste tööde kaitsmine toimub Rae Gümnaasiumi Uudishimu Festivalil. Kaitsmisel esitlevad õppijad koostatud tööd kaasõppijatele, õpetajatele ja muudele külalistele, seejuures hindamiskomisjoni liikmetele.

Töö õigeaegse esitamise eest kaitsmisele vastutab töö koostaja. Mitme autoriga töö puhul vastutavad selle eest kõik töö autorid.

Kaitsmine toimub posterettekande vormis. Hindamiskomisjoni roll on anda hinnang õppija posterettekande kavandamisele ja koostamisele, töö suulise tutvustamise oskusele ning töö põhjal esitatud küsimustele vastamise võimele.

Kaitsmisel kasutatava postri nõuded

Kaitsmisel kasutatakse töö tutvustamiseks ühte kahest võimalusest:

- autori koostatud poster (käsitsi või trükitud), millele võib lisaks kasutada teisi toetavaid visuaalseid abivahendeid;
 - postri minimaalne suurus on A2 (594 × 420 mm);
 - kui õppija soovib postri trükkida, teeb ta seda omal kulul trükifirmas (kui töö esitatakse Õpilaste teadustööde riiklikule konkursile ja kui see pääseb edasi 2. vooru, siis hüvitab kool postri trükkimise kulud);
- autori poolt digitaalselt koostatud poster, mida esitletakse arvutiga ühendatud ekraanil.

Poster on akadeemiline, andes lühidalt ülevaate kõigist töö osadest. Postril kajastatakse infot lühikese teksti, graafikute, illustreerimiste ning dokumenteeriva pildimaterjaliga. Töö eri osad on selgelt eristatavad põhitekstist. Tekst postril on piisavalt suur, et see oleks loetav. Tutvu ka Eesti Teadusagentuuri soovitusetega posterettekande koostamiseks.

Õpilasuuringute ja praktilise töö hindamine

Õpilasuuringute ja praktilise töö hindamiseks viiakse läbi retsenseerimine ja kaitsmine. Hindamisel võetakse muu hulgas arvesse juhendaja hinnang õpilase tegevusele õpilasuuringute või praktilise töö ettevalmistamisel. Hinnatakse peatükis „Õpilasuuringute ja praktilise töö eesmärk“ oskuste omandamist. (Vabariigi Valitsus, 2011)

Õpilasuuringute ja praktiliste tööd hinnatakse eristavalt. Gümnaasiumi lõpetamiseks tuleb õpilasuuringute või praktilise töö sooritada rahuldavale tulemusele (Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus, 2010).

Hindamisel kasutatakse hindamisjuhendeid (Lisad 1-3). Maksimaalsed punktide summad on: juhendaja hinnang 10, retsensendi tagasiside kirjalikule tööle 30 ja kaitsmine 10. Töö maksimum tulemus on 50 punkti.

45 – 50 punkti on hinne „5“

38 – 44 punkti on hinne „4“

25 – 37 punkti on hinne „3“

Kirjalikku tööd hindab retsensent, kasutades juhendatud tehisintellekti, millele on koostatud hindamisjuhendist (Lisa 3) lähtuv etteantud juhised. Kaitsmist hindavad juhendaja ja retsensent ühiselt vastavalt kaitsmise hindamisjuhendile (Lisa 2). Õpilasuuringuse või praktilise töö lõplik tulemus kujuneb juhendaja hinnangu, kirjaliku töö hindamise ning kaitsmise tulemuste alusel. Silmapaistva töö korral võib juhendaja või hindamiskomisjon soovitada töö esitamist Õpilaste Teadusfestivalil või Noore Leiutaja Konkursile.

Kui hindamiskomisjon ei saavuta hinde osas üksmeelset kokkulepet, võib hindamiskomisjoni arutellu kaasata õppejuhi või UPT koordinaatori.

Tulemused protokollitakse etteantud vormile ja kantakse Stuudiumi päevikusse “Õpilasuuringus ja praktiline töö” hiljemalt kolm päeva pärast kaitsmist.

Apelleerimine

Juhul kui õppija pole töö hindegas nõus, on tal õigus esitada kirjalik apellatsioon UPT koordinaatorile (hindamiskomisjonide esimees) kahe õppepäeva jooksul alates hinde avalikustamisest Stuudiumis. Apellatsioonis märgib õppija, millise hindamise osa või kriteeriumiga ta ei nõustu, ning põhjendab oma seisukohta.

Apellatsiooni vaatab läbi UPT koordinaator, kes ei ole osalenud töö esialgses hindamises. Apellatsiooni lahendamisel kontrollitakse töö hindamise vastavust käesolevale juhendile ja hindamiskriteeriumidele. Vajaduse korral küsib UPT koordinaator juhendajalt ja retsensendilt selgitusi ning võib kaasata sõltumatu koolitõetaja.

Kui UPT koordinaator on olnud konkreetse töö juhendaja, retsensent või muul viisil töö hindamisega seotud, vaatab apellatsiooni läbi õppejuht.

Apellatsiooni läbivaatamise tulemusena võib punktisumma tõusta kõrgemaks või jätta samaks, kuid mitte madalamaks. Otsus koos põhjendusega edastatakse õppijale viie tööpäeva jooksul apellatsiooni esitamisest.

Korduskaitsmine

Negatiivsele tulemusele kaitsstud töö, kaitsmisele mitteilmumise, tähtajast hiljem esitatud töö, plagiaadikahtluse või õppija(te) esitatud apellatsioonipalve korral võib töö suunata korduskaitsmisele. Korduskaitsmisele suunamise otsuse teeb koordinaator või õppejuht. Korduskaitsmise ajakava koostab UPT koordinaator sõltuvalt tööde mahust.

Kui õpilane esitab töö tähtajast hiljem, kaotab ta 5 punkti juhendaja punktidest, mis hõlmab ajaplaneerimist ja koostööd töö koostamisel.

Kui õpilane saavutas korduskaitsemisel mitterahuldava tulemuse, tuleb õppijal koostada uus töö.

Tööde säilitamine

Õpilasuurimused ja praktilised tööd ning protokollid kogutakse ning säilitatakse kooli elektroonilises arhiivis kuni kaks aastat pärast õppija lõpetamist.

Hindamiskomisjoni poolt esile tõstetud töö tehakse kooli sisevõrgus või muus sobivas keskkonnas avalikult kättesaadavaks, viidates korrektselt töö autorile. Sellised töid võib kasutada juhendmaterjalina tulevastele õppijatele ja juhendajatele. Kirjalik nõusolek töö avalikustamiseks kogutakse õppijatelt töö esitamise käigus Moodle'i keskkonnas.

Kasutatud allikate loetelu

Eesti Teadusagentuur. Posterettekande tegemisest (2026). Vaadatud 22.04.2026

<https://etag.ee/konkursid-ja-uritused/tunnustuskonkursid/opilaste-teadustoo-de-riiklik-konkurss/posterettekande-tegemisest/>

Eesti Teadusagentuur. Uurimistöö eetikast (2026). Vaadatud 22.04.2026

<https://etag.ee/konkursid-ja-uritused/tunnustuskonkursid/opilaste-teadustoo-de-riiklik-konkurss/uurimistoo-eetikast/>

Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus (2010). Vaadatud 15.09.2025

<https://www.riigiteataja.ee/akt/126042024012?leiaKehtiv>

Rae Gümnaasium. (2026). Rae Gümnaasiumi õppekava. Vaadatud 22.04.2026

https://rae.edu.ee/sites/rae.edu.ee/files/2026-01/RaeG_Õppekava_KK15.01.26_0.pdf

Tartu Ülikooli kodulehekül. (2025). Vaadatud 15.09.2025. <https://sisu.ut.ee/viitamiseabc/kasutatud-allikate-loetelu/>

Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määrus nr 2 (2011). Vaadatud 15.09.2025.

<https://www.riigiteataja.ee/akt/108032023006?leiaKehtiv>

Vabariigi Valitsuse 12. oktoobri 2011. a määrus nr 62 (2011). Vaadatud 15.09.2025.

<https://www.riigiteataja.ee/akt/103092013014?leiaKehtiv>

Lisa 1. Juhendaja hindamistabel

Juhendaja nimi:

Õppija nimi:

Õpigrupp:

Töö pealkiri:

	Tõsised puudujäägid (0-1 punkti)	Vajab täiendamist (2-3 punkti)	Kõik vajalik olemas (4-5 punkti)	Kommentaar
Tegevuse ajalise kavandamise ja kavandatu järgmise oskus.	Õppija tegevus ei ole eesmärgistatud. Õppija ei pea kinni õppija ja juhendaja vahel seatud kokkulepetest ja tähtaegadest ega ajakavast.	Õppija seab tööprotsessi käigus eesmärgid, kuid ei pruugi neid jälgida. Õppija peab enamasti kinni õppija ja juhendaja vahel seatud kokkulepetest ning järgib ajakava osaliselt.	Õppija seab tööprotsessi käigus asjakohaseid eesmärgid ning järgib neid. Õppija peab kinni kokkulepitud tähtaegadest ja tööetappidest ning järgib seatud ajakava kogu töö koostamise vältel.	
Oma tegevuse ja töö analüüsimise oskus.	Õppija on minimaalselt võimeline suulises vestluses juhendajaga edasi andma töö käigus saavutatud edusamme ning esitama küsimusi. Õppija valdab minimaalselt akadeemilist või teemaalast sõnavara. Õppija ei saa oma kirjutatud tekstist aru.	Õppija annab suulises vestluses juhendajaga arusaadavalt edasi tööprotsessi käigus saavutatud edusamme ning esitab asjakohaseid küsimusi. Õppija valdab osaliselt teemaalast ning akadeemilist sõnavara.	Õppija annab suulises vestluses juhendajaga efektiivselt edasi tööprotsessi käigus saavutatud edusamme ning esitab teemakohaseid küsimusi. Õppija kasutab läbivalt teemaalast ning akadeemilist sõnavara või omandab ja rakendab seda töö käigus.	

Maksimaalne juhendaja poolt antav punktide summa on 10 punkti.

Tulemus:

Lisa 2. Kaitsmise hindamistabel

Komisjoni liikmete nimed:

Õppija nimi:

Õpigrupp:

Töö pealkiri:

	Tõsised puudujäägid (0-1 punkti)	Vajab täiendamist (2-3 punkti)	Kõik vajalik olemas (4-5 punkti)	Kommentaar
Töö suuline esitlemine ja küsimustele vastamine.	Õppija ei anna tööst kaitsmise käigus selget ülevaadet. Vastused esitatud küsimustele on ebaselged.	Õppija annab töö kõige olulisematest osadest selge ülevaate. Õppija vastab esitatud küsimustele.	Õppija annab töö kõige olulisematest osadest teemakohase ja ladusa ülevaate. Õppija vastab esitatud küsimustele loogiliselt ja selgelt.	
Töö visuaalne abimaterjal kaitsmisel.	Õppija ei ole koostanud tööd toetavat visuaalset abimaterjali. Abimaterjal võib olla töö alapealkirjade ümberkirjutus või edasi anda tööd vaid piiratud mahus.	Kaitsmist toetab õppija koostatud visuaalne abimaterjal, mis on selge ja tööga seotud.	Kaitsmist toetab õppija koostatud visuaalne abimaterjal, mis on korrektselt koostatud, selge, tööga seotud ning eesmärgipärane.	

Kaitsmise poolt antav maksimaalne punktide summa on 10.

Tulemus:

Lisa 3. Retsensendi hindamistabel

Retsensendi nimi:

Õppija nimi:

Õpigrupp:

Töö pealkiri:

	Tõsised puudujäägid (0-1 punkti)	Vajab täiendamist (2-3 punkti)	Kõik vajalik olemas (4-5 punkti)	Kommentaar
Töö teema- ja eesmärgipüstitus. Uurimisküsimuste/hüpoteesi sõnastamine.	Töö eesmärk puudub või on ebaselge. Õpilasuuringuse uurimisküsimused/hüpotees puuduvad või ei ole eesmärgiga seotud. Praktilise töö puhul jääb ebaselgeks, mida soovitakse saavutada.	Töö eesmärk ja uurimisküsimused/hüpotees on sõnastatud, kuid vajavad täpsustamist või ei ole omavahel täielikult kooskõlas. Praktilise töö eesmärk on üldiselt arusaadav.	Töö eesmärk on selge ja konkreetne. Õpilasuuringuse uurimisküsimused/hüpotees lähtuvad eesmärgist. Praktilise töö puhul on selge, mida soovitakse saavutada ja kuidas eesmärgi saavutamist hinnatakse.	
Teoreetiline taust ja allikate kasutamine.	Teoreetiline taust on puudulik või töö teemaga vähe seotud. Allikaid on vähe, need ei ole sobivad või neid ei ole korrektselt kasutatud.	Teoreetiline taust on tööga seotud ning allikad on üldiselt sobivad. Allikate valik, võrdlemine või seostamine töö eesmärgiga vajab täiendamist.	Teoreetiline taust toetab töö eesmärki ja uurimisküsimusi või praktilise väljundi valikut. Kasutatud allikad on teemakohased ja usaldusväärsed ning neid võrreldakse ja analüüsitakse.	
Meetodi valik ja töö läbiviimine.	Meetod või töö läbiviimise viis on ebaselge või ei sobi töö eesmärgiga. Andmete kogumist või praktilise töö läbiviimist ei ole piisavalt kirjeldatud.	Meetod või töö läbiviimise viis on üldiselt sobiv ja kirjeldatud, kuid valik või rakendamine vajab täiendavat selgitamist või põhjendamist.	Meetod või töö läbiviimise viis sobib töö eesmärgiga ning selle valik on põhjendatud. Andmete kogumine ja analüüsimine või praktilise töö läbiviimine on selgelt kirjeldatud.	

Tulemuste analüüs ja järeldused.	Tulemusi või praktilise töö lõpptulemust on peamiselt kirjeldatud, kuid analüüs puudub või on pealiskaudne. Järeldused puuduvad või ei tulene tulemustest.	Tulemusi või praktilise töö lõpptulemust on analüüsitud, kuid analüüs jääb kohati üldiseks. Seos teoreetilise taustaga või tehtud järeldused vajavad täiendamist.	Tulemusi või praktilise töö lõpptulemust on analüüsitud ja seostatud teoreetilise taustaga. Järeldused tulenevad analüüsist ning näitavad, kuidas vastati uurimisküsimustele või mil määral saavutati praktilise töö eesmärk.	
Akadeemiline tekst, viitamine ja vormistus.	Tekst on raskesti mõistetav või ei sobi akadeemilisse töösse. Viitamises ja vormistuses esineb olulisi puudusi.	Tekst on üldiselt selge ja arusaadav. Erialase sõnavara, viitamise või vormistuse juures esineb puudusi, kuid need ei takista töö mõistmist.	Tekst on selge ja asjakohane ning kasutatud on teemakohast sõnavara. Allikatele on korrektelt viidatud ja töö vastab juhendis toodud vormistusnõuetele.	
Töö terviklikkus, eneseanalüüs, kokkuvõtte ja resümee.	Tööst puudub mõni oluline osa või osad ei moodusta tervikut. Eneseanalüüs, kokkuvõtte või resümee puudub või ei vasta töö sisule.	Töö nõutud osad on olemas, kuid mõni neist vajab sisulist täiendamist. Eneseanalüüs, kokkuvõtte ja resümee annavad töö kohta üldise ülevaate.	Töö on terviklik ja selle osad moodustavad loogilise terviku. Eneseanalüüs käsitleb tööprotsessi ja õppija kogemust. Kokkuvõtte esitab peamised tulemused ja järeldused ning resümee annab tööst tervikliku lühiülevaate.	

Retsensendi poolt antav maksimaalne punktide summa on 30.

Tulemus:

Retsensendi küsimused/kommentaariid tööle

Lisa 4. Tiitellehe näidis

Rae Gümnaasium

Ees- ja perekonnanimi

G0õp

**RAE GÜMNAASIUMI ÕPILASUURIMUSTE NING PRAKTILISTE TÖÖDE KOOSTAMISE JA VORMISTAMISE
JUHEND**

Õpilasuuringus/Praktiline töö

Juhendaja(d): Rae Gümnaasiumi töötajad

Jüri 2026